

Dr. Damla Gül TARHAN

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
Uzman Yardımcısı

**HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARDA
ÖNEMLİ NİTELİKTEKİ İŞLEMLER VE
SONUÇLARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XVII
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm

HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARDA ÖNEMLİ NİTELİKTEKİ İŞLEMİN TARİHSEL GELİŞİMİ, KAVRAMIN TEMEL ÖZELLİKLERİ VE ETKİLERİ

I. Önemli Nitelikteki İşlemin Tarihsel Gelişimi	5
A. Anglo - Sakson Hukuk Sisteminde	5
1. Amerika Birleşik Devletleri	5
2. İngiltere	18
B. Kıta Avrupası Hukuk Sisteminde	20
1. İtalya	20
2. Almanya	23
3. İsviçre	31
C. Avrupa Birliği Düzenlemelerinde	33

II. Önemli Nitelikteki İşlem Kavramı ve Temel Özellikleri.....	41
A. Genel Olarak.....	41
B. Kavramın Düzenlenme Nedeni ve Sınırları	43
C. Önemli Nitelikteki İşlemlerin Belirlenmesi	59
D. Temel Özellikleri.....	62
1. Halka Açık Anonim Ortaklığın Hukuki ve/veya Ekonomik Devamlılığını Etkilemesi	62
2. Yatırımcının Yatırım Kararını Etkileyen Koşulların Değişmesi	63
3. Hâkim Ortağın Menfaatine Hizmet Etme Olasılığının Yüksek Olması.....	64
4. Yatırımcıya Adil Koşullarda Yatırım Kararı Verme Olanağının Sunulması	65
III. Önemli Nitelikteki İşlemin Etkileri.....	66
A. Genel Olarak.....	66
B. Ortaklığa Etkileri	74
C. Ortaklıkta Menfaati Bulunan Gruplara Etkileri.....	79
1. Pay Sahiplerine Etkileri.....	79
2. Alacaklılara Etkileri.....	82
3. Yöneticilere Etkileri.....	84
4. Çalışanlara Etkileri	86
5. Kamuya Etkileri.....	87

İkinci Bölüm

ÖNEMLİ NİTELİKTEKİ İŞLEMİN TÜRK HUKUKUNDA DÜZENLENMESİ ve TÜRLERİ

I. Kanuni Düzenlemelerin Gelişimi ve Kapsamı.....	89
A. Genel Olarak.....	89

B. Mülga Sermaye Piyasası Kanunu ve Bu Kanuna Dayanan İkincil Düzenlemeler.....	91
C. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Bu Kanuna Dayanan İkincil Düzenlemeler	98
1. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu.....	98
2. İkincil Düzenlemeler.....	104
a. Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II- 23.1).....	104
aa. Tebliğ'in Genel Özellikleri.....	104
bb. İşlemlerin İçeriğinin Belirlenmesine İlişkin Hükümler	105
cc. Karar Alma Yöntemine İlişkin Hükümler.....	106
dd. Ayrılma Hakkına İlişkin Hükümler	107
ee. Pay Alım Teklifi Zorunluluğuna İlişkin Hükümler	108
b. İlgili Diğer İkincil Düzenlemeler.....	109
II. Benzer Düzenlemelerden Farkları.....	110
A. TTK Kapsamındaki Benzer Düzenlemelerden Farkları.....	110
1. Şahıs Ortaklıklarında Olağan- Olağanüstü İşlemler	110
2. Sermaye Ortaklıklarında Önemli Miktarda Varlığın Toptan Satılması.....	112
3. Ortaklıklar Topluluğu Düzenlemeleri Kapsamındaki Benzer Düzenlemeler	115
a. TTK 202.1.b	115
b. TTK 202.2	116
c. TTK 208.....	118
4. Birleşme İşlemlerinde Öngörülen Ayrılma Akçesi	119
5. Şahıs Ortaklıklarında Ayrılmaya İlişkin Hükümler.....	122
6. Sermaye Ortaklıklarında Ayrılmaya İlişkin Hükümler.....	125
a. Halka Kapalı Anonim Ortaklıklar	125
aa. Ayrılmanın Kurum Olarak Düzenlenmemiş Olması.....	125

bb. Anonim Ortaklıklarda Borsaya Kote Edilmemiş Nama Yazılı Payların Devrinin Ortaklık Tarafından Satın Alma Önerisinde Bulunularak Onaylanmaması.....	127
cc. Anonim Ortaklıklarda Haklı Sebep Fesih	129
b. Limited Ortaklıklar	131
B. SPK'n Kapsamındaki Benzer Düzenlemelerden Farkları.....	133
1. Çıkarma ve Satma Hakkı.....	133
2. Pay Alım Teklifi Zorunluluğu.....	135
III. Önemli Nitelikteki İşlem Türleri	138
A. Yapısal Değişiklik İşlemleri ve Sona Erme Kararı Alınması.....	138
B. Malvarlığının Tümü veya Önemli Bölümünün Devri, Kiraya Verilmesi veya Bunlar Üzerinde Aynı Hak Tesisi.....	146
C. Faaliyet Konusunun Değiştirilmesi.....	148
D. İmtiyaz Öngörülmesi veya Mevcut İmtiyazlarda Değişiklik Gerçekleştirilmesi	150
E. Borsa Kotundan Çıkılması.....	152
F. İlişkili Taraflardan Önemli Ölçüde Malvarlığı Edinilmesi veya Kiralanması	154
G. Sermaye Artırımından Elde Edilecek Fonun Mevcut Sermayeyi Aşması ve İlişkili Taraflara Olan ve Nakit Dışındaki Varlık Devirlerinden Kaynaklanan Borcun Ödenmesinde Kullanılması	156
H. Diğer Önemli Nitelikteki İşlemler	159

Üçüncü Bölüm

ÖNEMLİ NİTELİKTEKİ İŞLEMLERDE KARAR ALINMASI

I. Uyulması Zorunlu Usul ve Esaslar.....	167
A. Genel Olarak	167
B. Yönetim Kurulu Kararı.....	168
1. Gerekçeli Yönetim Kurulu Kararı.....	168

---

2. Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin Rolü.....	173
3. Kamuyu Aydınlatma.....	177
C. Genel Kurul Kararı	182
1. Genel Kurulun Toplantıya Çağırılması	182
2. Genel Kurul Gündeminin Belirlenmesi ve Kamuya Açıklanması	187
3. Genel Kurulda Önemli Nitelikteki İşlemlerin Görüşülmesi	189
a. Toplantı ve Karar Yeter Sayıları	189
b. Oydan Yoksunluk Halleri	194
D. Kamuyu Aydınlatma.....	201
II. Yetkili Organ	204
A. Yönetim Kurulu.....	204
B. Genel Kurul	210
III. Usule Aykırılığın Sonuçları.....	215
A. Yokluk, Butlan ve İptal Edilebilirlik	215
B. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu	216
C. SPK'nin Sermaye Piyasası Mevzuatı Kapsamındaki Yetkileri. 219	
1. İşlemin Kaldırılmasına Yönelik Karar Alınması ve İdari Yaptırım Uygulanması	219
2. Önemli Nitelikteki İşlemin İptali Talebi	224
a. İptal Yetkisinin Bağımsızlığı Sorunu.....	224
b. İptali İstenebilecek İşlemler	225
c. İptal Sebepleri.....	226
d. İptal Davasına İlişkin Usul ve Esaslar.....	230
e. İptalin Hüküm ve Sonuçları.....	232
f. İptal Yetkisinin SPKn 92 Hükümündeki İptal Yetkisi ile İlişkisi.....	236

Dördüncü Bölüm
ÖNEMLİ NİTELİKTEKİ İŞLEMLERDE
PAY SAHİBİNİN KORUNMASINA İLİŞKİN
HÜKÜMLER

I. Pay Sahibinin Korunması Gerekliliği	239
II. Pay Sahibinin Korunmasına İlişkin Hükümler	243
A. Ayrılma Hakkı.....	243
1. Ayrılma Hakkının Hukuki Niteliği	243
a. Pay Sahipliği Hakkı Olması	243
b. Sözleşme Yapma Zorunluluğu Getirmesi.....	249
c. Yenilik Doğuran Hak Niteliğinde Olup Olmadığı Tartışması.....	254
2. Hak Sahipleri.....	259
3. Ayrılma Hakkının Kullanım Koşulları.....	268
a. Önemli Nitelikteki İşlemin Onaya Sunulduğu Genel Kurula Katılarak Olumsuz Oy Kullanılması ve Muhalefet Şerhinin Tutanağa İşletilmesi	268
b. Ayrılma Hakkı Kullanımına İlişkin Beyanda Bulunulması.....	273
4. Ayrılma Hakkının Kullandırılması	275
a. Süreler	275
b. Kullanım Fiyatının Belirlenmesi	276
aa. Genel Olarak.....	276
bb. Payları Borsada İşlem Gören Halka Açık Anonim Ortaklıklar	282
cc. Payları Borsada İşlem Görmeyen Halka Açık Anonim Ortaklıklar	286
c. Aracı Kurum Aracılığıyla Kullandırılması.....	287
d. Ayrılma Bedelinin Ödenmesi.....	288
5. Ortaklık Açısından Ayrılma Hakkının Uygulanması.....	288
a. Kendi Paylarını Edinme Sonucu	288

b. Önemli Nitelikteki İşlemden Vazgeçme Hakkını Saklı Tutma Olanığı.....	294
6. Ayrılma Hakkının Doğmadığı Haller.....	296
B. Önemli Nitelikte İşlemler Nedeniyle Yapılacak Zorunlu Pay Alım Teklifi.....	297
1. Pay Alım Teklifinde Bulunulması Gereken Haller.....	297
2. Pay Alım Teklifinin Uygulanması	301
a. Pay Alım Teklifi Fiyatının Belirlenmesi	301
b. Genel Kurul Gündeminde Yer Verilecek Bilgiler ve Teklife İlişkin Süreler	302
c. Pay Alım Teklifine Bağlı Olarak Önemli Nitelikteki İşlemin Onaya Sunulmasından Vazgeçilmesi.....	303
C. Önemli Nitelikteki İşlem Nedeniyle Doğan Ayrılma Hakkı ile Zorunlu Pay Alım Teklifinin Karşılaştırılması	306

Beşinci Bölüm

ÖNEMLİ NİTELİKTEKİ İŞLEM DÜZENLEMESİNİN ELEŞTİRİLMESİ VE ÖNERİLER

I. Önemli Nitelikteki İşlem Kavramına İlişkin Düzenlemenin Eleştirilmesi.....	309
A. Genel Olarak.....	309
B. Uygulamanın Etkin Hale Getirilmesi Gerekliliği.....	312
II. Etkinlik İçin Dikkate Alınması Gereken Hususlar.....	313
A. Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelerinin Rolü.....	313
B. Bağımsız Denetimin Süreçteki Önemi	314
C. SPKr'nin Yetkilerini Yerinde Kullanması Gerekliliği	317
D. Piyasa Etkinliğinin Artırılması Yönünde Önlem Alınması.....	319
SONUÇ.....	321
BİBLİYOGRAFYA.....	331